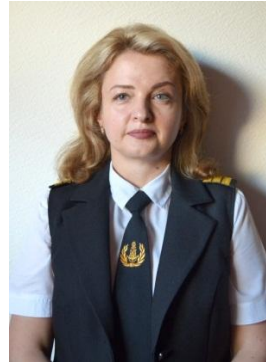

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри *Л. Байрамова* Олена БАЙРАМОВА
Протокол № *1* від *5. вересня 2019* р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна	Університетські студії
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Обов'язкова
Викладач	Белоброва Тетяна Анатоліївна кандидат філологічних наук, доцент Байрамова Олена Вікторівна кандидат філософських наук, доцент, в.о. зав. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Контактна інформація для консультування	+38067482399 byelobrova@ukr.net Онлайн консультації : середа, п'ятниця 14:00 – 15:30 https://us05web.zoom.us/j/3519608231 pwd=TIM2dnR1eWxsUTRtaUd3ZHUONjJMdz09 Ідентифікатор конференції: 3519608231 Код доступу : uRC3AW +380958011636 bairamova3456@gmail.com Онлайн консультації: понеділок, середа 14 ³⁰ - 16 ⁰⁰ https://us04web.zoom.us/j/2691845156?pwd=cVEzVnVia05PUy92SDRRNEYrNjhjdz09 Ідентифікатор конференції: 269 184 5156 Код доступу: 3Ak3qw
Рівень вищої	Перший (бакалаврський)

освіти	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами
Офіційна назва освітньої програми	Управління судновими технічними системами і комплексами
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Університетські студії» є покращення адаптації здобувачів освіти до університетського життя, формування розуміння й поширення культури академічної доброчесності, навичок академічного письма, розвиток навчальної та професійної мотивації. Даний курс сприятиме кращому розумінню можливостей навчального процесу для особистісного зросту, плеканню психологічного благополуччя та зниженню рівня стресу, пов'язаного з організацією навчальної діяльності. Здобувачі освіти здобудуть навички критичного мислення, необхідні як для успішного аналізу й оцінки аргументів, думок і переконань інших людей, так і для належного обґрунтування власної позиції і прийняття розумних і обґрунтованих рішень у власному і суспільному житті.
Загальні компетентності	ЗК10. Здатність працювати автономно. ЗК13. Здатність до подальшого навчання. ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК15. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК18. Прагнення до підвищення рівня академічної доброчесності та культури, оволодіння навичками наукового мовлення та письма.
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
Тема 1. Становлення та розвиток університетської освіти у світі й Україні.	

Болонський процес.

Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання. Історія зародження вищої освіти в Україні. Болонський процес: історія, цілі, механізми реалізації. Механізми контролю якості освіти. Участь України у Болонському процесі.

Тема 2. Університетська освіта в контексті Болонського процесу. Особливості участі ЗВО у Болонському процесі.

Типи інституцій у вищій освіті. Структура закладу вищої освіти. Форми навчання ЗВО. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої освіти. Зміна «парадигми» вищої освіти. Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Поняття та сутність кредитно-трансферної системи навчання. Система забезпечення якості вищої освіти.

Тема 3. Організація навчального процесу в закладах вищої освіти.

Державний університет інфраструктури та технологій: стратегія поступу - від витоків до сьогодення. Структура Державного університету інфраструктури та технологій. Навчальний план, графік навчального процесу, розклад занять. Основні форми організації навчального процесу у ЗВО. Форми організації контролю і оцінки знань та умінь здобувачів вищої освіти.

Тема 4. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи.

Місце та роль студентського самоврядування у вищому навчальному закладі. Органи управління студентського самоврядування. Всеукраїнська студентська рада як представницький орган здобувачів вищої освіти на державному рівні.

Тема 5. Академічна доброчесність як ознака сучасної вищої освіти.

Академічна доброчесність як основа якості освіти. Права і обов'язки учасників навчального процесу. Проблема академічного плагіату. Антиплагіат-стратегія ДІВТ ДУІТ. Академічна нечесність та методи її запобігання. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти.

Тема 6. Академічна культура.

Академічна культура, її історичний розвиток. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти Академічна культура й етика у вищій школі. Кодекси честі та їх види. Професійний кодекс як основа моральних принципів професійної діяльності. Культура академічних письмових робіт. Культура спілкування в науковій сфері.

Тема 7. Основи академічного письма. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Теоретико-методологічне підґрунтя академічного письма. Класична риторика як філософська основа академічного письма. Генерація наукових ідей та організація процесу академічного письма. Академічний етикет. Поняття про наукову інформацію та її роль в проведенні наукових досліджень. Види джерел інформації. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списку літературних джерел. Правила наведення цитат та бібліографічних посилань у текстах наукових робіт. Некоректне використання наукових літературних джерел.

Тема 8. Проведення наукового дослідження. Особливості проведення студентських наукових досліджень у закладах вищої освіти.

Категоріальний апарат наукового дослідження. Види та етапи наукових досліджень. Поняття та типологія методів наукового дослідження. Форми викладу матеріалів дослідження. Форми висвітлення підсумків наукової роботи: тези, тези доповіді, реферат. Вимоги до написання та оформлення курсових робіт. Публікація доповіді у міжнародних та всеукраїнських збірниках тез конференції. Наукова стаття: методика підготовки та вимоги до оформлення наукової статті.

Результати навчання

PH57. Знання сутності та специфіки філософського знання, сучасного філософського розуміння проблем людини і суспільства; особливостей української історії, культури, освіти; природи політичного і суспільного життя, конституційних прав громадянина; знання щодо розвитку соціальних компетенцій (soft-skills); історичні знання у сфері мореплавства; географії судноплавства та океанських шляхів світу.

PH58 Знання особливостей організації та функціонування сучасної системи вищої освіти, норм академічної культури, принципів політики академічної доброчесності; уміння застосовувати навички якісного академічного письма.

Політика курсу

Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам освіти критеріям, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні. У випадку не виконання усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку. Здобувачам освіти, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнених результатів.

Академічна доброчесність. Порушення «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ДУІТ» є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Положення доступне за посиланням: https://files.duit.edu.ua/uploads/%d0%a1%d0%b0%d0%b9%d1%82/11_%d0%9f%d0%a3%d0%91%d0%9b%d0%86%d0%a7%d0%9d%d0%90_%d0%86%d0%9d%d0%a4%d0%9e%d0%a0%d0%9c%d0%90%d0%a6%d0%86%d0%af/%d0%9f%d0%9e%d0%9b%d0%9e%d0%96%d0%95%d0%9d%d0%9d%d0%af_%d0%94%d0%a3%d0%86%d0%a2/31_-%d0%9f%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%bf%d1%80%d0%be-

[%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bc%d1%83--%d0%b7%d0%b0%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%90%d0%94-%d0%b2-%d0%94%d0%a3%d0%86%d0%a2.pdf](#)

Кожен здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися правил академічної доброчесності. Забороненим вважається:

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при виконанні пошуково-дослідницьких завдань).
- списування та плагіат. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності, незалежно від масштабів плагіату чи обману, вважається підставою для скасування набутих балів.

Зокрема, дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачем та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Пошуково-дослідницькі роботи здобувач виконує самостійно, а також самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на унікальність, антиплагіат (Advego Plagiatus, EtxtAntiPlagiat, Content-watch, Copyscape, unichек, Etxt AntiPlagiat, Plagiarisma, Edu-Birde, Like-Exactus, UNICHECK). Всі види дослідних завдань здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі зобов'язані дотримуватися дедлайнів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо

	здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки (незадовільні), не виконав модульну контрольну роботу, самостійну роботу, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня. Система вимог: - необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою; - виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу; - не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн навчання); - не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими гаджетами; - на заняття приходити у формі; - не пропускати заняття без поважних причин; - обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій); - в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується; - активно брати участь в навчальному процесі; - бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача; - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - дотримуватись академічної відповідальності.
Форми поточного та підсумкового контролю	Перевірка та поточне оцінювання знань здобувачів освіти проводиться за 100-бальною шкалою. Загальний бал складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи відповідно до структури кредитів / балів, отриманих протягом семестру. Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до критеріїв оцінювання, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів. Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів вищої освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками: I – контроль систематичності та активності роботи на заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування. Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни - змістового модуля.

Завданням поточного контролю рівня знань є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення та інтерпретації; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На практичних заняттях оцінюються виступи з питань / завдань, винесених на самостійну роботу.

Рубіжний (модульний) контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається із 3 запитань. Контроль і оцінка (до 15 балів) виконання завдань МКР виконується в терміни згідно затвердженому графіку навчального процесу.

Підсумковий/семестровий контроль (залікову оцінку) здобувач отримує за результатами поточного та модульного контролю шляхом накопичення балів. Диференційований залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачами навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних заняттях) протягом семестру.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач становить 100 балів. Якщо здобувач не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні не менш ніж 75 б. за шкалою ECTS), він може підвищити їх на заліку. Залік оцінюється максимально у 20 балів.

Протягом складання заліку при необхідності здобувачу можуть бути поставлені додаткові питання.

До заліку допускаються здобувачі освіти, які відвідували лекційні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані навчальні роботи. Важливою передумовою допуску до заліку є відпрацювання пропущених лекційних занять

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Завданням поточного контролю рівня знань є перевірка вивченого

матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На практичних заняттях оцінюються виступи з питань / завдань, винесених на самостійну роботу.

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час аудиторних занять:

- 3 б. - оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- 2 б. - оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

- 1 б. - оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

2. При виконанні рубіжного (модульного) контролю оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

15 балів - здобувач в процесі відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє високий рівень знань матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо;

10 балів - здобувач має належний рівень знань матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань, тощо;

5 балів - здобувач має задовільний рівень знань матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо;

0 балів - здобувач дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою точку зору.

3. Самостійна робота включає підготовку до лекцій, практичних занять, самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни, надання відповідей на тести з тем курсу, підготовку до усіх видів контролю, вирішення проблемних та творчих завдань, ознайомлення та анотування (конспектування) навчальної літератури, складання бібліографічної довідки з наукової теми,

здійснення пошуку та добору наукової інформації за темою, формування списку корисних Інтернет-адрес, створення власних каталогів інформаційних ресурсів, перегляд навчальних та художніх відеофільмів, складання тез доповідей, написання есе, рефератів, складання словників, захист презентації.

Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:

- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 1 бал.
- ступінь обґрунтованості відповіді – 1 бал.
- наявність аналізу / цілісність, систематичність, логічна послідовність – 2 бали.

4. Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання з теми «Академічна доброчесність» на освітній платформі, у форматі онлайн курсу, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку - проходження онлайн-навчання на освітній платформі ВУМ online з отриманням сертифікату (курс «Академічна доброчесність в університеті» <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>). Знання та навички, що формуються під час проходження онлайн-курсу чи його частин, мають зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми. За успішне навчання на освітній платформі з отриманням сертифікату здобувач отримує 10 б.

5. Критерії оцінки заліку:

11-20 балів, якщо здобувач дав правильну та повну відповідь на всі поставлені питання, міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, демонструє вміння пов'язувати події минулого із сучасним розвитком, логіку та аргументованість викладення (наведення прикладів, аналогій), вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

6-10 балів ставиться здобувачу вищої освіти, якщо він відповів на всі запитання, добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

1-5 ставиться здобувачу у випадку, якщо він відповів на всі запитання, в основному опанував теоретичні знання з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідь є недостатньо аргументованою, виявляє неточності, невміння оцінювати факти та явища;

0 балів ставиться, якщо всі питання розкриті неповно та/або логіка відповідей вимагає істотного виправлення.

6. Загальний розподіл балів:

Робота на практичному занятті – від 1 до 3 балів, макс. – 21 бал;

Виконання завдань для самостійної роботи – 34 бали;

Виконання модульної роботи – від 1 до 15 балів;

Навчання на освітній онлайн-платформі з отриманням сертифікату – 10 балів;

Складання заліку – 20 балів

Максимальна кількість балів – 100 балів.

Додаткові бали (бонуси): участь у конференціях, круглих столах - 10 б., виступ на конференції з публікацією тез доповіді або наукової статті - 20 б.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
67-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-66		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мініимального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мініимального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не

			освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : навч. посіб. Г.Я. Аніловська, Н.С. Марушко, Л.М. Томаневич. 3-тє вид., переробл. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2014. 304 с. URL: <https://studfile.net/preview/5390627/> (дата звернення 27.08.2022).
2. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник В.Г. Кремень та ін. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2004. 394 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk776516.pdf> (дата звернення 27.08.2022).
3. Гальченко С.І. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Черкаси : АММО, 2015. 93 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/483/1/f94973f8-bd8d-46fd-a7a9-77daac827353.pdf> (дата звернення 27.08.2022).
4. Ільченко А.М. Вища освіта і Болонський процес: Навчально-методичний посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 316 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/559/1/%D0%92%D0%B8%D1%89%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%96%20%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81.pdf> (дата звернення 27.08.2022).
5. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Academic_Writing_Course.pdf (дата звернення 27.08.2022).
6. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» [Електронний ресурс]. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf (дата звернення 27.08.2022).

Додаткові навчальні ресурси:

1. Аверіна К.С., Байрамова О.В., Япринець Т.С. Формування soft skills як дескриптор якості сучасної вищої освіти. Інноваційна педагогіка. 2021. № 39. С. 11–15.
2. Байрамова О. В., Нестайко І., Чередник Л. В. Стратегічні напрямки реформування та модернізації системи вищої освіти в Україні. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. № 42. С. 221–227.
3. Байрамова Е. В. Глобалізація системи образования. Теоретичні, методичні та практичні проблеми історії, філософії, соціології, політології, правознавства. Збірник наукових праць : матер. наук.-практ. конф., м. Ізмаїл, 20 січня 2017 р. Ізмаїл, 2017. С. 7–14.

4. Вовчаста Н. Я., Семенишина І. В., Байрамова О. В. Використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці фахівців технічного профілю. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи». 2021. № 83. С. 26-33.
5. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К. : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf (дата звернення 27.08.2022).
6. Бралатан В.П. Професійна етика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 252 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Prof_etika.pdf (дата звернення 27.08.2022).
7. Велика українська енциклопедія. Академічна мобільність. URL: https://vue.gov.ua/Академічна_мобільність (дата звернення 27.08.2022).
8. Етика ділового спілкування : навч. посіб. за ред. Т.Б. Гриценко, С.П. Гриценко, Т.Д. Іщенко та ін. К. : Центр учбової літератури, 2007. 344 с. URL: https://cul.com.ua/preview/Etika_dilovogo_spilk_Gricenko.pdf (дата звернення 27.08.2022).
9. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 27.08.2022).
10. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. К.: НТУУ «КПІ», 2006. 544 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/559/1/Вища%20освіта%20i%20Болонський%20процес.pdf> (дата звернення 27.08.2022).
11. Корчова Г.Л. Академічна мобільність здобувачів в умовах сучасного освітнього процесу. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=3294 (дата звернення 27.08.2022).
12. Національний Темпус Еразмус + офіс в Україні. Національна команда експертів з реформування вищої освіти URL: <https://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/sklad-i-zavdanna.html> (дата звернення 27.08.2022).
13. Новосад Г., Шаповал О. Інтернаціоналізація вищої освіти: іноземні студенти в Україні (2015-2016) За матеріалами III Міжнародної науково-методичної конференції «Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні». Тернопіль, 18-20 травня 2016 р. С. 26-28. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/16939/2/Conf_2016_Novosad_G-Internationalization_of_higher_26-28.pdf (дата звернення 27.08.2022).
14. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затверджене постановою КМУ від 12.08.2015р. №579 URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248409199> (дата звернення 27.08.2022).
15. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія

Колектив авторів: Бугров В., Гожик А., Жданова К., Зарубінська І., Захарченко В., Калашнікова С., Козієвська О., Линьова І., Луговий В., Оржель О., Рашкевич Ю., Таланова Ж., Шитікова С.; за заг. ред. В. Лугового, С. Калашнікової. К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 156 с. URL: <https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/bologna-process-in-ukraine.pdf> (дата звернення 27.08.2022).

16. Про організацію навчання та стажування студентів, аспірантів та науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах за кордоном. [Електронний ресурс]. URL: old.mon.gov.ua/ (дата звернення 27.08.2022).

17. Проект сприяння академічній доброяесності в Україні (SAIUP). Американські Ради. URL: <http://www.saiup.org.ua/> (дата звернення 27.08.2022).

18. Світоглядні пріоритети гуманізації вищої освіти: монографія авт.: О.П. Воробйова, М.В. Гриценко, В.І. Луговий, О.Ю. Оржель, О.М. Слюсаренко, А.В. Ставицький, Ж.В. Таланова, В.П. Ткаченко, К.А. Трима; за ред. В.І. Лугового, Ж.В. Таланової. К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. 229 с. URL: <https://ihed.org.ua/publications/> (дата звернення 27.08.2022).

19. Національний Темпус Еразмус + офіс в Україні. Національна команда експертів з реформування вищої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://www.tempus.org.ua/> (дата звернення 27.08.2022).

20. Онищук С.Г., Тулупов В.І. Академічна мобільність як один з пріоритетних напрямків у процесі формування спільного європейського освітнього простору: український досвід співпраці. URL: https://drive.google.com/file/d/16GnMi0iYZhb89ak1WP_3IuV1ec7B-Rhy/view (дата звернення 27.08.2022).

21. Федорова І.І. Академічна мобільність українських студентів сучасного освітнього простору [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.ua/> (дата звернення 27.08.2022).

22. Comparing Education Statistics Across the World Global Education Digest: Montreal, UNESCO Institute for Statistics, 2021. 188 p. URL: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/ged06-en.pdf> (дата звернення 27.08.2022).

23. State of Higher Education 2014 OECD. URL: <http://www.oecd.org/edu/imhe/stateofhighereducation2014.htm> (дата звернення 27.08.2022).

24. The Bologna Process 2020 The European Higher Education Area in the new decade. Communique of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education. Leuven and Leuven-la-Neuve, 28-29 April URL: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-09-675_en.htm (дата звернення 27.08.2022).

Інформаційні ресурси

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monogr_afiya_young_scientist.pdf

(дата звернення 27.08.2022).

2. Академічне письмо та бібліографія [Електронний ресурс]. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1. (дата звернення 27.08.2022).

3. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс]. URL: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf (дата звернення 27.08.2022).

4. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 27.08.2022).

5. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 27.08.2022).

6. Керівництво до програми Еразмус+ Programme Guide 2020. URL: http://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/documentation/ErasmusProgrammeGuide_2020-UA%20final.pdf (дата звернення 27.08.2022).

7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р., № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 №1648) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> (дата звернення 27.08.2022).

8. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. 80 с. URL: <https://erasmusplus.org.ua/korysnainformatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=250:metodychnirekomendatsii-dlia-rozroblennia-profiliv-stupeneykhprohram-vkliuchaiuchy-prohramni-kompetentnosti-taprohramni-rezultaty-navchannia-tuning> (дата звернення 27.08.2022).

9. Навчайся в Європі! Освітні програми, гранти та стипендії Європейського Союзу та держав-членів ЄС. URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/education-in-eu_uk.pdf (дата звернення 27.08.2022).

10. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. Заред. В. Г. Кременя. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100с. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf> (дата звернення 27.08.2022).

11. Онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті» на платформі громадянської освіти ВУМ online. URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/> (дата звернення 27.08.2022).

12. Онлайн-курс «Дослідження корупції: Як це працює?» URL:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:IRF+CSHW101+2018_T1/about

13. Основні документи для навчання за кордоном. URL: <https://dfc.ukma.edu.ua/going-from-naukma/maindocuments?page=224> (дата звернення 27.08.2022).

14. Постанова Кабінету Міністрів України №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-zakordonom/akademichna-mobilnist> (дата звернення 27.08.2022).

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n> (дата звернення 27.08.2022).

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12> (дата звернення 27.08.2022).

17. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) [Електронний ресурс]. Американські Ради. URL: <http://www.saiup.org.ua/> (дата звернення 27.08.2022).

18. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standardsand-guidelincs_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення 27.08.2022).

19. Серія інформаційних бюлетенів «Академічна доброчесність Infobulletin» від Проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative Academic IQ). URL: <https://saiup.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/> (дата звернення 27.08.2022).

20. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) [Електронний ресурс]. Американські Ради. URL: <http://www.saiup.org.ua/> (дата звернення 27.08.2022).

21. Цикл навчальних вебінарів «Академічна доброчесність» від Проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative Academic IQ) Короткі поради: Написання огляду літератури; Оформлення списків джерел; Цитування та посилання; Все, що ви хотіли знати про плагіат; Академічне письмо: практичні поради. URL: ademichna-dobrsaiup.org.ua/vebinari-akochesnist/ (дата звернення 27.08.2022).

22. Шкіцька І. Ю. Сучасна мовна комунікація в публічному управлінні : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 255 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29700> (дата звернення 27.08.2022).